

D/232/02.02.01.00/2023

Kunnanhallitus 27.11.2023 § 245

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelma

Kuntalain mukaisessa taloussuunnittelussa korostetaan toiminnan ja talouden tiivistä yhteyttä, taloudellisten resurssien merkitystä sekä suunnittelun realistisuutta. Talousarvio ja taloussuunnitelma sisältävät sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma sekä toimintakertomus ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat toimintaa edelleen käyttösunnitelmien ja niiden toteutusvertailujen avulla.

Strategiset tavoitteet vuoden 2024 talousarviolle asetetaan kuntastrategian pohjalta ja niitä käsitellään soveltuvien osin talousarviovalmistelun yhteydessä. Toimialoille johdetut tavoitteet esitetään toimialakohtaisesti käyttötalousosassa. Strategisille tavoitteille ja niiden toteuttamiselle nimetään vastuuhenkilöt.

Talousarvion laadintaohjeissa on annettu ohjeet ja skenaariot siitä mitä talousarvion pitää sisältää ja millainen kunnan talouden kehitysnäkymä on menojen kasvusta riippuen.

Toimialat ja lautakunnat ovat toimittaneet talousarvioehdotuksensa aikataulun mukaisesti. Ehdotusten perusteella on laadittu esityslistan liitteenä oleva talousarvio- ja suunnitelma vuosille 2024 - 2026.

Talousarvioesityksen 2024 mukainen toimintakate on yhteensä 12 450 959 euroa. Talousarviovalmistelun aikana toimialueet ovat käsitelleet asiaa useita eri kertoja, joten määrärahaesitykset on mietitty ja perusteltu kattavasti. Säästömahdollisuuksista on tehty priorisointia myös kunnanvaltuuston iltakoulussa 23.10.2023.

Talousarvion tuloslaskelman perusteella (ulkoinen/sisäinen) toimintatuotot ovat vuonna 2024 yhteensä 5 918 292 euroa. Toimintakulut ovat 18 369 251 euroa, jolloin toimintakate kokonaisuudessaan on 12 450 959 euroa.

Verotuloarvio vuodelle 2024 on 7 200 000 euroa. Veroprosentit vuodelle 2024 ovat seuraavat: Tuloveroprosentti 9.00. Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1.30. Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1.30. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0.48. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1.30. Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 3.00. Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0.00. Verotulot kasvavat verrattuna edelliseen vuoteen. Valtionosuuksien arvioidaan vuonna 2024 olevan yhteensä 6 470 869 euroa.

Uuraisten kunnan nettoinvestointimenot ovat ensi vuonna noin 1 166 000 euroa. Investointeja kohdennetaan muun muassa yleisiin teihin ja kadunrakennukseen, vesi- ja viemärlaitokseen sekä opetus- ja kulttuuritoimen useisiin investointeihin. Pitkäaikaista talousarviolainaa on varauduttu nostamaan enintään 2 000 000 euroa. Tilikauden tulos on talousarvion mukaisesti 165 617 euroa alijäämäinen.

Vuodesta 2024 Uuraisten kunnan käyttötalouden nettomenot muodostuvat suurimmaksi osaksi sivistyslautakunnan toiminnasta, oheisen kaavion mukaisesti.

Kunnat alkavat hoitaa työttömien työnhakijoiden neuvontaa ja palveluja 1.1.2025 alkaen. Samalla nykyiset TE-palvelut lakkautetaan. Kunnille siirtyvät tehtävät vastaavat pääosin TE-palvelujen tarjoamia julkisia työvoima- ja yrityspalveluja. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen valmistelussa on arvioitu, että tämän johdosta vuosina 2025-26 Uuraisten kunnan toimintakulut kasvavat 422 557 euroa/vuosi. Julkisten työvoimapalveluiden rahoittamiseksi kunnat saavat lisää valtionosuutta. Kuntaliiton ennakkollisen valtionosuusennusteen mukaan Uuraisten kunnan valtionosuudet kasvaisivat tämän johdosta vuosina 2025-26 yht. 549.744 euroa/vuosi. [Kuntien ennakkolliset valtionosuudet 2025-2027 - 09-11-2023.xlsx \(live.com\)](#).

Maan hallitus linjasi 20.11.2023, ettei kuntien peruspalvelujen valtionosuuden lisäleikkausta tehdä vuonna 2024, vaan vähennys jaksotetaan vuosille 2025-27. Valtionvarainministeri on luvannut kompensoida leikkaukset, joskin se edellyttäisi lisäsäästöjä muista julkisista menoista.

Koska erityisesti valtionosuuksien määräytyminen taloussuunnitelmavuosille on vielä tarkentumatta ja altis muutoksille, kunnanjohtajan ehdotukseen ei ole sisällytetty em. työvoimapalveluista ja leikkauksista aiheutuvia euromääräisiä muutoksia vuosille 2025-26. Muutokset voidaan huomioida taloussuunnitelmavuosille, mikäli siihen päätöksenteossa päädytään.

Liite: Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026

Valmistelija/lisätietoja: peruspalvelujohtaja Jouko Nykänen, p. 040 5891 277 ja kunnanjohtaja Juha Valkama, p.040 552 5703.

Kunnanjohtajan ehdotus: Kunnanhallitus päättää ehdottaa kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024–2026 pöytäkirjan liitteen mukaisena. Kunnanjohtajalle ja peruspalvelujohtajalle annetaan oikeus tehdä tarvittaessa teknisiä muutoksia talousarviokirjaan.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Toimenpiteet: jatkokäsittelyyn valtuustoon